

Hensyn til Gudstjenestens Tid osv. Derimod er det unægteligt en væsentlig Rettighed, de som Sognets Repræsentanter faae ifølge § 22, nemlig Deeltagelse i Præstevalget; men naaget dette viselig maa betragtes som kirkelig Rettighed, faa er det dog Noget, der efter de nuværende Omstændigheder ligesom mere hører til det hdre Kirkelige.

Naar jeg derhos seer paa den Myndighed, der i Almindelighed er tillagt disse Raad, faa faaer for mig det Hele, naaget der vistnok er Punkter, der maae nævnes som kirkelige, dog meget mere. Præget af en Communalindretning med Skin af det Kirkelige end af en kirkelig Indretning, og ethvert saadant Skin, hvori der ikke er indre Sandhed, frygter jeg. Jeg frygter, at naar Menighedsraadene ere oprettede paa dette Grundlag, ville de bilde sig ind at være kirkelige Myndigheder, at være virkelig kaldede til at tage sig af Kirkens Velfærd, at gjøre deres Indflydelse gjældende, og dette frygter jeg mange Steder kan afstedkomme Rivninger, betydelige Rivninger, skabelige Rivninger; jeg frygter for, at Forholdet mellem Præsten og Menigheden, der ingenlunde er normalt, ikke vil blive forbedret herved; i det Hele frygter jeg Alt, der mere er Skin end Virkelighed.

Endelig frygter jeg for dette Raad som en Indledning til en Kirkeforsatning. Den ærede Minister har sagt: ja, det kan være Indledningen til en almindelig Kirkeforsatning, og det kan ogsaa ikke være det. Den ærede Minister har gjort gjældende, at der ifølge Grundlovens Motiver var paatænkt en virkelig Kirkeforsatning, men naaget jeg her slet ikke videre skal indlade mig paa dette Spørgsmaal, maa jeg dog sige, at Motiverne ere jo ikke Loven selv. Jeg kan gjerne sige, at ogsaa jeg ønsker en Kirkeforsatning, jeg kan gjerne sige, at jeg ønsker, at Grundlovens Bud, opfattet saaledes, som den høitærede Minister opfatter det, blev en Virkelighed, men jeg maa tillige sige, at Tiden nu aldeles ikke er dertil. Jeg kan godt sige, gid Tiden var der, ja, gid saavel Præster som Menigheder vare gjennembrængte af en saadan Aand, at der kunde danne sig en virkelig sundt organiseret Kirkeforsatning,

men jeg maa lægge til, at Erfaringen desværre viser os, at det ikke er saa. Erfaringen viser os, at det aandelige Liv i Menighederne de fleste Steder er maat, flere Steder aldeles dødt, og hvad der gjælder om Menighederne, gjælder ogsaa om Præsterne. Jeg troer, det er en Grundfætning, som Historien beviser, at som Menigheden er, saaledes er ogsaa dens Præst, som Folket er, saaledes er dets Regjering. Vi staae hertilands ved Begyndelsen af en rig Udvikling; idetmindste haaber jeg, at den vil blive rig, men vi staae kun ved Begyndelsen, det gjælder derfor om ikke at forsvække de første Spirer. Jeg er just bange for, at disse første Spirer til et nyt og friskt aandeligt Liv skulle blive forsvækkede, idet man forsætter dem med verdslige Bevæggrunde, idet der henvises til den Indflydelse, Sognet vil kunne faae i visse kirke-politiske Ting, i visse verdslige-geistlige Sager, hvormed der i det Hele kan frembringes stor Forvirring. Saaledes som Tilstanden nu er hos os, er den ingenlunde normal; thi at Rigsdagen er lovgivende i Kirkesager kan ikke kaldes nogen normal Tilstand. Til Trøst imidlertid for dem, der frygte formeget en saadan i verdslige Diemed valgt Forsamlings Virksomhed med Hensyn til Kirke-lovgivningen, vil jeg dog gjøre opmærksom paa, at de have et stort Exempel paa, hvorledes dette dog gaaer nogenledes, og det er England. I England bestaaer omtrent $\frac{1}{3}$ af Parlamentet af Dissenter; det er et Forhold, der sikkerlig efter det danske Folks Charakter aldrig vil fremkomme her; her kunne vel enkelte Dissenter komme ind paa Rigsdagen, men de ville aldrig komme til at udgjøre en Trediedeel af Forsamlingen. Trods dette, at en Trediedeel af det engelske Parlament, som er kirkelig lovgivende, bestaaer af Dissenter, er det alligevel hidtil ikke traadt Kirken for nær, naaget der har været de voldsomste Kampe mellem Dissenterne og Kirkemagten. Jeg siger kun dette til Dplysning og Trøst for dem, der kunde være altfor ængstelige for den unormale Tilstand, hvori vi for Diebliffet befinde os. Den høitærede Minister lagde Vægt paa Geistlighedens Indflydelse i Raadet som det er foreslaaet indrettet, og i det Hele taget paa Kirkeforsatningsagen; det Samme vil jeg ogsaa lægge Vægt paa, men jeg maa